

Międzynarodowe Spotkania kolędnicze. 4 - 5 luty

Czyże. Zapraszamy.

Kolęda - Kolada - Corind - Chlausen
Zimowe obrzędy przełomu, przemiany i odnowienia

Kolęda to radość, czułość, ciepło obory, powitanie nowego, nadzieja, przełom, odnowienie, początek rachuby nowego czasu, otwarcie i życzliwość. Bóg wcielił się w człowieka, niepojęte i niewiarygodne stało się faktem.

Podczas sesji, na którą zaprosiliśmy przyjaciół z wielu stron, zanurzymy się wspólnie w tradycje kolędnicze, poznając różnorodne ich oblicza i archaiczne ryty. Kolęda jest zjawiskiem dużo szerszym, niż bożonarodzeniowe śpiewy i odwiedziny z życzeniami pomyślności i Bożej łaski. Prowadzi nas do „prawieku”; do przedchrześcijańskich rytów przełomu i odnowienia, do rzymskich kalend styczniowych, rozpoczynających nowy rok. Z tej okazji odwiedzano się, składano sobie wzajem podarki, śpiewano pieśni. Zwyczaję te przejęło chrześcijaństwo łącząc je z okresem Bożego Narodzenia, uważanym za początek rachuby nowego czasu.

W przestrzeni kolędowania, która od zawsze była bardziej domeną ludu, niż kleru czy instytucji, spotyka się świat hieratycznej łaciny i ludowej poezji. Właśnie pośród kolęd znajdujemy najwięcej zabytków języków narodowych; dawnych form, słownictwa i retorycznych figur. Ich inspiracją były – oprócz Ewangelii – apokryfy, ludowa pobożność, a także liturgiczny teatr.

Zanurzenie się w kolędowy żywioł, jak i doświadczenie każdego rytuału, możliwe jest tylko poprzez uczestnictwo. Zapraszamy więc do przejścia drogi, do wyprawy, do kolędniczych zajęć, do uczestnictwa w liturgicznym dramacie, do spotkań ze świadkami i dziedzicami kolędniczych tradycji Wschodu i Zachodu, do wspólnego śpiewu i dzielenia się radością z Narodzin Dzieciątka.

Nasz kolędniczy orszak tworzyć będą m.in.:

Kolędnicy Chlausen z regionu Appenzell Auser Rhoden w Szwajcarii. Obrzęd sylwestrowy obchodzi się tam 13 stycznia według dawnego juliańskiego kalendarza. Tego dnia kolędnicy w fantastycznie bogatych kostiumach przemierzają górskie trakty, od gospodarstwa do gospodarstwa. Przy każdym intonują Zäuerli, w formie archaicznego wielogłosowego jodłowania.

www.youtube.com/watch?v=bKls2ej9u4c

Śpiewacy z chóru Byzantion (Jassy, Rumunia), znanego przede wszystkim z odnowy rumuńskiego chorału bizantyjskiego. W okresie świątecznym jednak, we współpracy z ludowymi muzykami – instrumentalistami, chętnie sięgają po repertuar tradycyjnych kolęd rumuńskich. www.byzantion.ro

Aktorzy Hattyudal Szinhaz (Teatru Łabędziego Śpiewu) i muzycy ze Stowarzyszenia Hol - Ter (Debreczyn, Węgry), którzy wspólnie pracują nad twórczym wykorzystaniem zapomnianych węgierskich ludowych form dramatycznych i starożytnych form teatru sakralnego.

hol-ter.hu/page.php?26 www.hattyudal.hu/entry.html

Gospodarzem będzie Schola Teatru Węgajty. Dramat liturgiczny Ordo Stellae wg XII-wiecznego rękopisu otworzy sesję. Zaprosimy również do wysłuchania historii o okrutniku Herodzie, przekazanej nam niegdyś przez mieszkańca naszej wsi Nowe Kawkowo. Nade wszystko zaś do wspólnego śpiewania kolęd bliskich i odległych, tak w czasie jak i przestrzeni oraz do tańców rozmaitych. Do współpracy zaprosiliśmy Jacka Hałasa, niezrównanego kolędnika z Przeźmierowa k. Poznania. www.wegajty.pl www.halas.art.pl

Nasze spotkanie odbędzie się, jak na kolędników przystało, w drodze. Rozpoczniemy na Warmii (okolice wsi Klebark Wielki i wsi Węgajty). Następnie wyruszymy na wschód: do Supraśla oraz do wsi Czyże k. Bielska Podlaskiego.

W Klasztorze Supraskim spotkamy się m.in. z chórem im. Bogdana Onisimowicza, kierowanym przez Marcina Abijskiego, śpiewaka i muzykologa zajmującego się badaniem, wykonaniem i upowszechnianiem jednogłosowych starocerkiewnych śpiewów liturgicznych z unikatowego zabytkowego manuskryptu - Irmologionu Supraskiego. www.oikonomos.pl/page.php?id=82 www.monaster-suprasl.pl

W Czyżach gościć nas będzie grupa śpiewacza „Żemerwa” wykonująca białoruskie pieśni i tańce, zapisane podczas ekspedycji do wsi Białostoczczyzny i białoruskiego Polesia. Zespół działa przy Stowarzyszeniu Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach, organizacji popularyzującej wiedzę o duchowej i materialnej kulturze prawosławnej ludności białoruskiej zamieszkującej Ziemię Bielską. www.ugczyze.pl

Plan spotkania w zarysie:

31.01 niedziela wsie Klebark Wielki/Skajboty

12.00 Otwarcie sesji. Warsztaty w Klebarku, Domu św. Mikołaja w Klebarku

15.00 Zajście kolędnicze we wsi Skajboty.

16.00 Parada i korowód kolędników w Klebarku.

17.00 Biesiada kolędnicza w Domu św. Mikołaja w Klebarku

18.00 Ordo Stellae – dramat liturgiczny w ramach nieszpórów gregoriańskich, Sanktuarium Krzyża Świętego pod opieką Zakonu Kawalerów Maltańskich w Klebarku Wielkim.

19.30 Biesiada kolędnicza ciąg dalszy na plebani w Klebarku.

01.02 poniedziałek wsie Węgajty/Jonkowo

10.00 Warsztaty w sali Teatru Węgajty.

14.00 Zajście kolędnicze w Domu Opieki Społecznej w Jonkowie.

16.00 Udział w akcji artystycznej „Karnawał Drzew”.

20.00 Warsztat tańców z Appenzell i inni w sali Teatru.

02.02.2010 wtorek wsie Węgajty/Gotki

10.00 Warsztaty w sali Teatru.

16.00 Parada, korowód i zajście kolędnicze we wsi Gotki.

18.00 Biesiada kolędnicza w sali Teatru.

03.02.2010 środa Supraśl

8.00 Wyjazd do Prawosławnego Męskiego Klasztoru Zwiastowania N M P w Supraślu.

14.30 Parada, korowód i zajścia kolędnicze w Supraślu.

19.00 Biesiada kolędnicza w Domu Ludowym Jutrzenka w Supraślu.

04.02.2010 czwartek Supraśl/Czyże

6.15 Jutrznia

7.45 liturgia z udziałem chóru Byzantion i Chóru im. Bogdana Onisimowicza w cerkwi klasztornej pw. św. Jana Teologa.

10.30 Wyjazd do wsi Czyże.

12.00 Po drodze wizyta w Studium Ikonopisania w Bielsku Podlaskim.

16.00 Warsztaty i próby w Gminnym Ośrodku Kultury w Czyżach.

21.00 Warsztat tańców

05.02.2010 piątek Czyże

10.00 Warsztaty.

14.30 Parada, korowód i zajścia kolędnicze.

17.00 Wieczernia i dramat liturgiczny Ordo Stellae w cerkwi pw. Zaśnięcia NB.

20.00 Biesiada kolędnicza w Gminnym Ośrodku Kultury.

06.02.2010 sobota Studziwody, przedmieścia Bielska Podlaskiego

9.00 Wizyta w Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach.

Wyjazd ok. godz. 10.00

Kontakt: biuro@schola.węgayty.pl, tel. 89 5129471, kom. 600005253 (Małgorzata Niklaus), 516620088 (Monika Petryczenko)

ORGANIZATOR: Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie

WSPÓŁORGANIZATORZY: Stowarzyszenie Teatr Węgayty, Zentrum für Appenzellische Volksmusik (Szwajcaria), Stowarzyszenie Kulturalne Hol-Ter i Teatr Csokonai (Debrecen, Węgry), Stowarzyszenie Byzantion i Uniwersytet Jassy (Rumunia) oraz

Środowiskowy Dom Samopomocy „Dom Świętego Mikołaja” w Klebarku Wielkim, Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich „Pomoc Maltańska”, Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu, Akademia Supraska, Stowarzyszenie Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach, Parafia Prawosławna pw. Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy w Czyżach, Gminny Ośrodek Kultury w Czyżach

SPONSORZY: Fundusz Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009, Fundacja Pro Helvetia, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko - Mazurskiego, Urząd Miejski w Supraślu.